

Το Βασιλικό Κίνημα του '67

Έλαβε χώρα στις 13 Δεκεμβρίου 1967 και ήταν η αποτυχημένη προσπάθεια του Βασιλιά Κωνσταντίνου να ανατρέψει τη Χούντα των Συνταγματαρχών.

Ο Κωνσταντίνος είχε ορκίσει τους πραξικοπηματίες την 21η Απριλίου του ίδιου χρόνου, νομιμοποιώντας έτσι την εξουσία τους. Κάποιοι θεώρησαν τη βραχύχρονη συνεργασία τους ως τακτικό ελιγμό, προκειμένου ο Κωνσταντίνος να οργανώσει την αντεπίθεσή του και να επαναφέρει τη Δημοκρατία στη χώρα. Οι περισσότεροι το είδαν ως το μοιραίο λάθος του 27χρονου βασιλιά, που οδήγησε επτά χρόνια αργότερα στην κατάργηση της Μοναρχίας.

Η σχέση Κωνσταντίνου και πραξικοπηματιών δεν ήταν αρμονική. Ο Γεώργιος Παπαδόπουλος και οι συν αυτώ δεν ήθελαν να μοιραστούν την εξουσία με τον νεαρό βασιλιά, που σύμφωνα με την παράδοση της ελληνικής μοναρχίας «δεν βασιλευε απλώς, αλλά κυβερνούσε». Σ' ένα ταξίδι του στις Ηνωμένες Πολιτείες το φθινόπωρο του '67, ο Πρόεδρος Τζόνσον φέρεται να του είπε ότι καλό θα ήταν η κυβέρνηση να αντικατασταθεί από μίαν άλλη. Ο Κωνσταντίνος το εξέλαβε ως ενθάρρυνση για την ανατροπή της Χούντας.

Η πρώτη χουντική κυβέρνηση, με πρωθυπουργό τον Κωνσταντίνο Κόλλια

Έπειτα από δισταγμούς και αμφιταλαντεύσεις, αποφάσισε να εκδηλώσει το κίνημά του στις 13 Δεκεμβρίου. Όχι από την Αθήνα, που στρατοκρατείτο και χουντοκρατείτο, αλλά από τη Βόρεια Ελλάδα, όπου υπήρχαν στρατιωτικοί πιστοί σ' αυτόν. Το σχέδιο προέβλεπε ότι οι δυνάμεις του θα κινούνταν από την Καβάλα προς τη Θεσσαλονίκη, με αντικειμενικό σκοπό την κατάληψη και την εγκατάσταση μιας δεύτερης κυβέρνησης στη συμπρωτεύουσα. Ο Κωνσταντίνος πίστευε ότι ο διεθνής παράγων και η εσωτερική πίεση θα ανάγκαζαν τη Χούντα σε παραίτηση, με αποτέλεσμα τη θριαμβευτική επιστροφή του στην Αθήνα.

Έτσι, το πρωί της 13ης Δεκεμβρίου επιβιβάστηκε στο βασιλικό αεροπλάνο στο Τατόι, με προορισμό το αεροδρόμιο της Χρυσούπολης. Μαζί του είχε την βασίλισσα Άννα-Μαρία, τα δύο παιδιά του Αλεξία και Παύλο, τη βασιλομήτορα Φρειδερίκη, την αδελφή του Ειρήνη και τον πρωθυπουργό Κωνσταντίνο Κόλλια, που ήταν δικός του άνθρωπος. Στην αρχή, τα πράγματα πήγαιναν κατ' ευχή. Του επιφυλάχθηκε θερμή υποδοχή στο αεροδρόμιο από τον τοπικό διοικητή της μεραρχίας, που ήταν μνημένος στο κίνημα. Το Ναυτικό και η Αεροπορία, που δεν είχαν συμμετοχή στο πραξικόπημα της 21ης Απριλίου, τάχθηκαν στο πλευρό του.

Όμως, το σχέδιο του Κωνσταντίνου και των συνεργατών του ήταν απλοϊκό, αφελές και γραφειοκρατικό. Στηρίχθηκε μόνο στους στρατιωτικούς και δεν προσπάθησε να προσεταιρισθεί τους πολιτικούς και το λαό. Ήταν εύκολο να υπονομευθεί εκ των έσω και μάλιστα από μεσαίους αξιωματικούς πιστούς στη Χούντα, ο οποίοι συνέλαβαν τους

επικεφαλής τους και ανέλαβαν αυτοί τη διοίκηση των μονάδων. Κινήθηκαν, μάλιστα, προς την Καβάλα, με σκοπό τη σύλληψη του Βασιλιά. Η έλλειψη οργάνωσης και η διακοπή των επικοινωνιών εμπόδισαν το Ναυτικό και την Αεροπορία να συντονιστούν.

Η Χούντα των Αθηνών, αφού ξεπέρασε αβρόχους ποσί τον αρχικό αιφνιδιασμό, γρήγορα ανέλαβε τον έλεγχο της κατάστασης. Δεν την πείραξε και πολύ που ο εκλεκτός της πρωθυπουργός ήταν μεταξύ των συνωμοτών. Σε μία εμφανή αλλαγή διάθεσης, άρχισαν να λοιδορούν τον Κωνσταντίνο, ανακοινώνοντας από ραδιοφώνου ότι ο Μεγαλειότατος

κρύβεται «από χωρίου εις χωρίον», μία ρήση που παρέμεινε έκτοτε στο ελληνικό λεξιλόγιο.

Ο Κωνσταντίνος, αφού αντελήφθη ότι το σχέδιό του δεν είχε δυνατότητα επιτυχίας, επιβιβάστηκε στο βασιλικό αεροπλάνο με την οικογένειά του και τον Κόλλια. Από την Καβάλα κατευθύνθηκε στη Ρώμη, όπου έφθασε το πρωί της 14ης Δεκεμβρίου 1967 και ζήτησε πολιτικό άσυλο. Παρέμεινε εξόριστος για το υπόλοιπο της χουντικής διακυβέρνησης και δεν επέστρεψε ποτέ στην Ελλάδα ως Βασιλιάς, καθώς η Μοναρχία καταργήθηκε με το δημοψήφισμα της 8ης Δεκεμβρίου 1974.

Η βασιλική οικογένεια λίγο μετά την άφιξή της στη Ρώμη.